

Тужιοици под америчком лупом

Према оцени Америчког удружења правника сумња се да постоји утицај политичке власти на предмете „високог профила”, али и на процес избора на тужилачке функције

Могућност спољног и унутрашњег утицаја на тужιοице у Србији, упркос закону који им гарантује самосталност, изазива повећану забринутост, оценило је Америчко удружење правника (АБА), једно од најпрестижнијих и најцењенијих удружења на свету. Према оцени овог удружења, које је урадило анализу реформе правосуђа у Србији, тужιοици у нашој земљи подвргнути су обавезним упутствима надређених и то у вези са било којим аспектом у предмету.

Такође, у извештају поменутог удружења, наводи се и да се сумња да постоји утицај политичке власти на предмете „високог профила”.

У поменутом документу оцењено је и да је процес реизбора, који је почео током 2009. године, спроведен без поштовања одговарајућих процесних права и јавности. Иако су напори уложени у поступак преиспитивања одлука који је окончан прошле године, резултирали исправком неких недостатака и поновном избору једног броја квалификованих тужиоца, према оцени АБА, остаје да се види како ће се Државно веће тужилаштва (ДВТ) носити са избором, унапређивањем и премештањем тужиоца.

– Политичке власти виђене су као неко ко има сувише утицаја на процес избора тужиоца и чланова Државног већа тужиоца (ДВТ) чиме се умањује његова улога као независног тела које управља јавним тужилашством – наводи се у анализи удружења АБА и додаје да уобичајена корупција није виђена као значајан проблем у Републичком јавном тужилаштву (РЈТ).

Иако је израда етичког кодекса у току, док га не усвоји ДВТ, оценило је америчко удружење, етички стандарди за

тужιοице су неадекватни, а тренутно се састоје од општих и нејасних правила у више различитих закона и аката.

– Упркос томе што Закон о јавном тужилаштву прописује детаљну и правичну процедуру дисциплинског поступка, ДВТ још није усвојио етички кодекс и именовао дисциплинског тужиоца. То доводи до тога да тужιοици не одговарају за кршења правила понашања, али и да су ретко подвргнути кривичном поступку за своје пропусте – наводи се у анализи.

Као позитивне аспекте тужилачке организације у Србији, АБА је оценила то што се квалитет општег правног образовања студената креће у позитивном правцу, али и чињеницу да се Правосудна академија развила у институцију која стреми високим стручним стандардима и експертизи новим и постојећим правосудним актерима. Позитивне оцење за свој рад добило је и Удружење јавних тужиоца и заменика јавних тужиоца које се, како је оценило америчко удружење, поред великог спектра публикација и обука за своје чланове, залаже и за интересе тужиоца и система кривичног права. **М. Дерикоњић**